

Christos anesti – Kristus vstal z mrtvých

Nastal nejradostnější čas církevního roku, čas v němž oslavujeme Kristovo vzkříšení a nezaslouženou Boží milost, které se nám dostalo, když Kristus svou vykupitelskou smrtí zahladil Adamovu vinu, prolomil brány smrti a daroval nám věčný život v Boží slávě. V určitém smyslu zní tento výrok vlastně paradoxně, Kristovo vzkříšení bychom si měli připomínat stále, celý rok, a také tak činíme pokaždé, když vyznáváme svou víru některým z obecných vyznání. Ale jako i v běžném životě jsou okamžiky, které vystupují z každodennosti a jsou naplněny zvláštní radostí, tak i v rámci církevního roku je právě nyní doba, která je radostí z vykoupění zvláště prostoupena. A zejména dva motivy této radosti stojí za zdůraznění – jeden obecně křesťanský a jeden zvláště aktuální pro nás, kteří se hlásíme ke starobylým tradicím rytířských řádů: připomínání si vlastního křtu a láska k bližnímu.

Jako se z vod Rudého moře při exodu zrodil vyvolený národ Izrael, tak se z vod křtu zrodilo i vykoupění každého z nás. Pro židovský národ je svátek Pesach nejvýznamnější svátkem, při němž si svou záchranu z Egypta připomíná, a stejně tak i my – lid Církve – bychom si měli připomínat svůj vlastní „exodus“ z moci smrti a hříchu, kterého se nám ve křtu dostalo. Stejně jako biblický Izrael musíme svou křestní milost často nést pouští tohoto světa, který je ke křesťanským hodnotám netečný nebo i podezřívavý a nepřátelský. A i my sami máme někdy tendenci reptat, obracet se zpět a vyčítavě se ptát Boha proč zrovna my máme nést takový úděl. V tom jsem rovněž podobní putujícímu Izraeli – a ještě v jednom: Izrael dostal skrze Mojžíše desatero Božích přikázání, nám křesťanům je Ježíš shrnul do známého dvojpřikázání lásky: „Miluj Hospodina Boha svého z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí a miluj svého bližního jako sám sebe“. To je tedy naším křestním závazkem, na to pamatujme.

Láska k bližnímu je s křesťanským životem nerozlučně spojena, tím více pak s životem někoho, který si předsevzal se v tradici křesťanského rytířství za slabé,

pokračování na straně 2

Iniciála "R" se zmrtvýchvstáním Krista
(knihovna premonstrátů v Teplé, kolem roku 1460 s ikonografickým výkladem)

Vstal z mrtvých!

Miniatura s námětem Zmrtvýchvstání Krista souzní s textem misálu; je vepsán do písmene R, jímž začíná latinské slovo Resurrexit (Vstal z mrtvých). Na miniatuře vidíme vzkříšeného Krista vystupujícího z diagonálně orientované tumbly. Kristus je oblečen do purpurového pláště - purpur jakožto barva spojená s císařskou symbolikou představuje vítězství. Kristus, na jehož těle spatřujeme výrazné rány, vystupuje z otevřené tumbly, pravíci žehná a levíci drží kříž s červeným praporem, symbolem triumfu. Symbolický a asociativní je účinek dalších použitých barev. Modrá, kolorující písmeno R, je symbolem nebes, kam Kristus následně po vzkříšení vstoupil, zelená, která je miniatura podmalovaná, je symbolem stvoření a života. Zobrazení Krista vystupujícího z tumbly (případně kamenného hrobu) odpovídá nejrozšířenější dobové ikonografické tradici. Chybí tu jen spící, případně bdící vojáci, kteří hlídali Kristův hrob. V kanonických evangeliích nenacházíme nic o tom, že by Kristus po vystoupení z hrobu někoho spatřil, určité náznaky jsou v evangeliích apokryfních (např. Evangelium Pet-

pokračování na straně 2